

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Herinrichting Ooijse Graaf, gemeente Berg en Dal

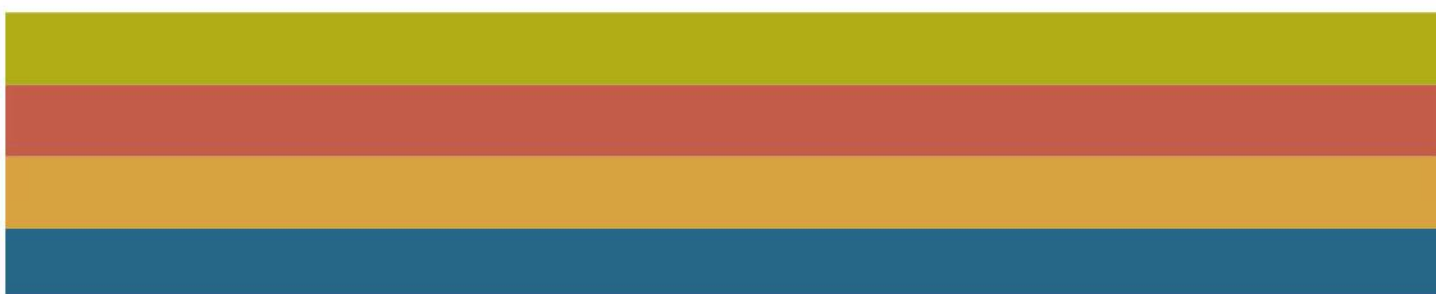
Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

13 september 2022 / projectnummer: 3608

35 JAAR

onafhankelijk en deskundig advies

1 Advies over het MER in het kort

Het bedrijf K3Delta wil in samenwerking met Stichting Ark Natuurontwikkeling het gebied van de Ooijse Graaf, een oude rivierarm van de Waal, herinrichten. Dit zorgt voor herstel en vergroting van het areaal rietmoeras, creëert wandelmogelijkheden, realiseert een robuuste klimaatbuffer en verbinding van natuurgebieden. Een gedeeltelijke ontgronding van het gebied vormt de economische basis voor deze gebiedsontwikkeling. Voor deze activiteit moet het bestemmingsplan van de gemeente Berg en Dal worden gewijzigd en is een ontgrondingsvergunning nodig.

Voor het besluit hierover is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben als coördinerend bevoegd gezag de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie') gevraagd zich uit te spreken over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Wat blijkt uit het MER?

In het MER is het plan uitgewerkt om 13 ha rietmoeras te ontwikkelen in de Ooijse Graaf. Er is ook een inrichtingsalternatief uitgewerkt dat uitgaat van bosontwikkeling in het gebied. Beide doelen, rietmoeras en bos, sluiten aan op de kernopgaven voor het Natura 2000-gebied Rijntakken.

Naast beide alternatieven zijn op vier aspecten één of meer varianten uitgewerkt en onderzocht: waterpeil, toegankelijkheid en beleefbaarheid, buitendijkse geul en de locatie van de laadvoorziening voor de afvoer van het zand.

De alternatieven en varianten zijn voor zeven milieuthema's beoordeeld.¹ Hieruit blijkt volgens het MER dat het alternatief rietmoeras een positieve bijdrage levert aan het realiseren van een robuuster leefgebied voor moerasgebonden flora en fauna. Ook wordt het gebied toegankelijker en zijn de effecten positief voor het waterbergend vermogen van het gebied.

Het MER geeft aan dat de ontwikkeling van rietmoeras onzekerheden kent. Daarom is een terugvaloptie in het MER uitgewerkt in de vorm van het alternatief bosontwikkeling met dus ook andere ecologische doelen. Ook dit alternatief scoort over het algemeen positief, met uitzondering voor het effect op de cultuurhistorische waarden. Het MER maakt daarnaast duidelijk dat met bosontwikkeling een van de hoofdoelen van het project (vergroten van het areaal rietmoeras) niet wordt bereikt.

Het MER geeft verder aan dat beide alternatieven leiden tot tijdelijk negatieve effecten tijdens de aanlegfase, voor bijvoorbeeld luchtkwaliteit en geluidbelasting.

Wat is het advies van de Commissie?

Het MER is gestructureerd en helder opgezet. De geohydrologische modelstudie is gedegen uitgevoerd en de set beoordelingscriteria voor natuur is uitgebreid en compleet.

Toch signaleert de Commissie bij de toetsing van het MER dat belangrijke informatie ontbreekt. Het aanvullen van die informatie is essentieel om het belang van de leefomgeving

---

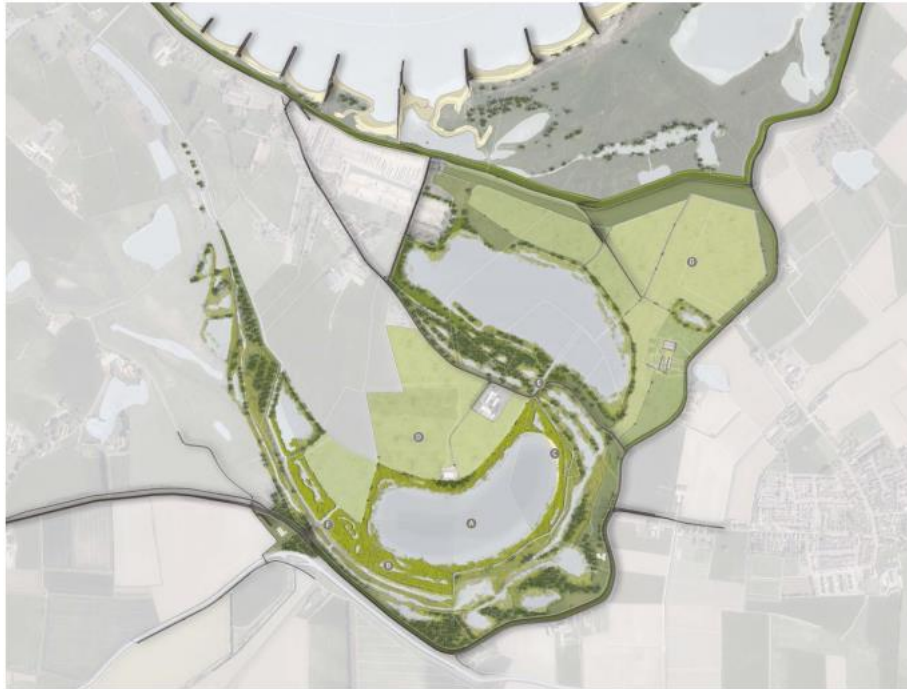
¹ Water, natuur, klimaat, bodem, ruimtelijke kwaliteit, gezondheid (woon- en leefomgeving) en duurzaamheid.

volwaardig mee te kunnen wegen bij het besluit over de herinrichting van de Ooijse Graaf. Het gaat om de volgende punten:

- **De doelen voor de ecologische kwaliteit van het rietmoeras zijn onvoldoende concreet geformuleerd.** Het is daardoor niet mogelijk om na te gaan hoe waarschijnlijk het is of deze doelen ook zullen worden gehaald. Een systematische beschrijving van wat er nodig is om het rietmoeras en de leefgebieden voor moerasvogels te laten ontstaan en voortbestaan ontbreekt.
- **Bosontwikkeling als terugvaloptie onvoldoende gewogen en uitgewerkt.** Het is niet duidelijk hoe het gebied zich ontwikkelt, wanneer de benodigde hydrologische voorwaarden voor rietmoeras niet kunnen worden gerealiseerd. Het MER stelt dat er dan bos ontstaat. Dit is echter ook een beheerkeuze die kan worden beïnvloed. De keuzemogelijkheden voor het geval dat geen rietmoeras ontstaat zijn onvoldoende beschreven en afgewogen. Ook de doelstellingen en het eindbeeld van de situatie, waar dan voor gekozen wordt, zijn onvoldoende uitgewerkt. Vanwege de onzekerheid over het ontstaan van de benodigde hydrologische condities voor rietmoeras is het belangrijk nu al in beeld te brengen hoe het gebied er in dat geval uit zou komen te zien.
- **De doelen van het gebied als ‘ecologische stapsteen’ tussen andere natuurgebieden zijn onvoldoende helder.** Het blijft nu onduidelijk welke gebieden precies verbonden worden en met welke ecologische doelen.
- **De effecten van de omput op het grondwatersysteem zijn niet onderzocht.** De geohydrologische bijlage bij het MER spreekt enkel de verwachting uit dat het effect van de omput zeer gering zal zijn. Tijdens de aanleg beslaat de omput een oppervlakte van 7 hectare en is tot 18 meter diep. De hydrologische effecten zijn niet doorgerekend met het grondwatermodel waardoor mogelijke effecten op de omgeving gedurende de aanlegfase niet kwantitatief in beeld zijn gebracht.
- **De effecten van stikstofdepositie zijn onvolledig onderzocht.** De depositie is berekend voor de maximale aanlegperiode van zes jaar. Mogelijk wordt het gebied sneller ontgonnen. Dat zou inhouden dat dezelfde hoeveelheid stikstof in een kortere periode wordt uitgestoten. Dit kan betekenen dat interne saldering dan niet mogelijk is.

De Commissie adviseert deze informatie in een aanvulling op het MER op te nemen, en dan pas een besluit te nemen over de herinrichting.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

A – Open water (ca. 20 ha)	D – Ophogen laaggelegen landbouwpercelen
B – Rietmoeras (ca. 13 ha)	E – Otterpassage
C – Slikkige en zandige oevers	F – Afwatering door middel van stuw

Figuur 1 Inrichting van het projectgebied, alternatief rietmoeras (bron: MER...)

Aanleiding MER

Het bedrijf K3Delta wil het gebied van de Ooijse Graaf herinrichten. Hierbij wordt samengewerkt met Stichting Ark Natuurontwikkeling. Onderdeel van de herinrichting is een (gedeeltelijke) ontgronding van het gebied. Het projectgebied is 41 hectare groot. 13 hectare hiervan wordt ingericht als moerasgebied, 21 hectare als open water en 7 hectare blijft landbouwgrond.

Voor dit plan moet het bestemmingsplan worden gewijzigd en is een ontgrondingsvergunning nodig. Het college van burgemeester en wethouders van Berg en Dal is initiatiefnemer voor de wijziging van het bestemmingsplan, die nodig is om de herinrichting mogelijk te maken. De gemeenteraad van Berg en Dal is daarvoor bevoegd gezag. K3Delta is initiatiefnemer voor de ontgrondingsvergunning. Voor dat besluit zijn Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland bevoegd gezag. De provincie is het coördinerend bevoegd gezag in deze procedure. Omdat de te ontgronden oppervlakte groter is dan 25 hectare moet eerst een project-MER worden opgesteld (categorie C16.1 uit het Besluit milieueffectrapportage).

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de provincie Gelderland en de gemeente Berg en Dal – besluit over de herinrichting van de Ooijse Graaf.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer [3608](#) op www.commissiener.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij adviezen voor de op te stellen aanvulling. Deze adviezen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming door de provincie Gelderland en de gemeente Berg en Dal.

In de tekst wordt ook een aantal aanbevelingen gedaan. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

2.1 De beoogde ecologische doelen

Voldoende concrete ecologische doelen

De formulering van doelstellingen en het bepalen van het doelbereik zijn essentieel om te kunnen beoordelen of de juiste alternatieven in beeld zijn. Tabellen 3 en 4 van het MER geven de instandhoudingsdoelen voor het hele Rijntakkegebied. Dit is echter niet vertaald naar specifieke doelen voor de Ooijse Graaf. Onduidelijk is welke ecologische kwaliteit voor respectievelijk rietmoeras en bos wordt nagestreefd, en voor welke soorten deze het leefgebied moeten kunnen vormen.

In het MER ontbreekt daarbij een goede ecologische systeemanalyse. Deze moet uitgaan van habitateisen van bijvoorbeeld kritische moerasvogels bij het rietmoeras (minimumarealen, hydrologische randvoorwaarden, habitatkenmerken, verbindingen met andere gebieden, kwaliteit van het riet, et cetera). Omdat deze standplaatscondities niet zijn beschreven, is niet goed te toetsen hoe groot de kans is dat de nagestreefde ecologische kwaliteit daadwerkelijk gerealiseerd kan worden en of doelsoorten ook daadwerkelijk in het gebied terecht zullen komen.

Cruciaal onderdeel van de systeemanalyse en de beoordeling of rietmoeras daadwerkelijk kan ontstaan, is de samenhang tussen inrichting, waterhuishouding en de ontwikkeling/instandhouding van rietmoeras. Het MER concludeert dat het realiseren van rietmoeras haalbaar is. De Commissie plaatst hier de volgende kanttekening bij. De bepalende factor voor het halen van de doelen voor rietmoeras voor kritische moerasvogels is het realiseren van de juiste hydrologische dynamiek gedurende het jaar. Deze is onder andere afhankelijk van de maaiveldhoogte en beschikbaarheid van voldoende water. De maaiveldhoogte is aan te passen aan de omstandigheden. De voeding vanuit het grondwater en door regenval is echter niet constant en dit is ook moeilijk te reguleren, met name onder droge omstandigheden en/of lage waterpeilen in de Waal. Of er daadwerkelijk rietmoeras ontstaat hangt daardoor af van de weersomstandigheden en rivierafvoeren in de komende jaren. Mogelijk speelt watergebruik door de agrarische sector tijdens droge periodes hierbij ook nog een rol. Als er te vaak langdurige perioden van droogte en lage waterstanden op de Waal optreden, is het onzeker of er voldoende water beschikbaar zal zijn om rietmoeras van voldoende kwaliteit te garanderen. Daarnaast noemt het MER bodemdaling van de Waal als belangrijke factor voor het gebied.

In de systeemanalyse dienen deze aspecten meegenomen te worden. Zonder deze analyse blijft onzeker of het gebied zich als rietmoeras zal ontwikkelen en of de ecologische doelen voor rietmoeras kunnen worden gehaald.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de doelen voor de ecologische kwaliteit van het rietmoeras nader te specificeren en een systematische beschrijving te geven van wat er nodig is om het rietmoeras en de biotopen voor moerasvogels te laten ontstaan. Door middel van een eco(hydro)logische systeemanalyse moet dan worden beoordeeld of deze omstandigheden kunnen worden gerealiseerd en of deze op termijn kunnen blijven bestaan. Betrek in deze analyses ook het ecologische systeem in de ruimere omgeving.

Bosontwikkeling als terugvaloptie

In het MER is een alternatief Bosontwikkeling uitgewerkt. De Commissie constateert dat ontwikkeling van bos per definitie niet voldoet aan de projectdoelstelling om rietmoeras te realiseren. Daarmee is het geen realistisch alternatief binnen de context van de milieueffectrapportage. Alternatieven in een MER zijn verschillende opties om een en dezelfde doelstelling te bereiken. De Commissie heeft overigens begrepen dat, als rietmoeras niet ontstaat, in het gebied vanzelf bos zal kunnen ontstaan. Daarmee is dit eerder een terugvaloptie dan een alternatief. Het was duidelijker geweest om dit als zodanig, bijvoorbeeld in de vorm van een scenario in het MER op te nemen.

De Commissie merkt verder op dat de ontwikkeling van bos deels een autonome ontwikkeling is, maar zeker ook een beheerkeuze. Bij drogere omstandigheden ontstaan er ruigtes waarin bomen gaan groeien. Door beheer (begrazing bijvoorbeeld) kan dit worden afgeremd. Het zou dan zelfs kunnen resulteren in grasland.

Het MER geeft aan dat in geval van bosontwikkeling de doelstellingen van rietmoeras worden losgelaten en dat dan andere doelstellingen zullen worden nagestreefd.² Ook zullen dan andere inrichtingsmaatregelen worden genomen. Het MER brengt dit onvoldoende in beeld. Gezien de hiervoor aangestipte onzekerheid in het halen van de doelstelling van rietmoeras is inzicht in de verschillende eindbeelden extra van belang.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER een beschrijving te geven van de ontwikkeling wanneer hydrologische omstandigheden voor rietmoeras zich minder gunstig ontwikkelen dan waar nu van wordt uitgegaan. Geef daarbij ook aan wat het omslagpunt is om de doelstellingen voor rietmoeras los te laten en actief naar een ander eindbeeld te streven en wie daarover besluit. Motiveer waarom voor welk eindbeeld wordt gekozen en hoe het gebied er dan komt uit te zien. Geef aan wat de precieze natuurdoelen dan zijn, welke inrichtingsmaatregelen worden genomen en welke beheerinspanningen nog acceptabel worden geacht om de doelstellingen te bereiken.

Doel 'ecologische stapsteen' tussen natuurgebieden

Een van de doelen van het project is het ontwikkelen van een natuurlijke stapsteen tussen de Millingerwaard en de Duivelsberg op de stuwwal, om zo de natuur- en landschapsverbinding te versterken en een positieve bijdrage te leveren aan de biodiversiteit.³ Er ontbreekt inzicht in wat er dan precies verbonden wordt en voor welke soorten dit belangrijk is. Onduidelijk is ook of het gebied alleen als stapsteen kan fungeren als er rietmoeras ontstaat, of dat dit doel ook bereikt wordt in het geval van een andere ontwikkeling van het gebied.

² Pagina 58 van het MER: Natura 2000 kernopgave '3.07 Vochtige alluviale bossen'.

³ Pagina 3 van het MER.

De Commissie adviseert meer inzicht te geven in het precieze ecologische doel van de stapsteen in termen van doelsoorten en inrichtingsprincipes. Doe dit in elk geval voor het rietmoeras en voor de andere opties als het rietmoerasdoel niet gehaald wordt. Gebruik hiervoor ook helder kaartmateriaal dat de ruimtelijke verbindingen goed weergeeft.

2.2 Stikstof

In het MER is de stikstofdepositie per jaar bepaald. Bij een vaste hoeveelheid grondverzet leidt een langere doorlooptijd tot minder depositie per jaar. In het stikstofrapport wordt uitgegaan van een doorlooptijd van 6 jaar.⁴ In het MER wordt echter op verschillende plekken aangegeven dat de doorlooptijd 4 tot 6 jaar is. Als er wordt gerekend met een kortere doorlooptijd van bijvoorbeeld 4 jaar, dan stijgt de stikstofemissie van de activiteiten. Omdat de ruimte voor interne saldering beperkt is⁵, is er een risico dat deze toename niet past.

De Commissie adviseert, indien wordt overwogen om de vergunning voor minder dan zes jaar aan te vragen en/of te verlenen, het MER aan te vullen met een nieuwe berekening van de stikstofdepositie. Daarin moet dan worden uitgegaan van een aanlegperiode van vier jaar. Koppel daaraan ook hoe de uitwerking van de interne saldering precies zal plaatsvinden. Indien dit niet voldoende blijkt, werk dan mitigerende maatregelen (zoals elektrificatie van het materieel) uit.

Het zand wordt met de zuiger “ontgraven” en door middel van een booster naar de installatie verpompt. Er wordt ook direct 1 miljoen m³ zand teruggepompt naar de omluchting van de inrichting⁶. De initiatiefnemer heeft aan de Commissie toegelicht dat het terugpompen van zand naar de omluchting met elektrisch aangedreven apparatuur gebeurt en dat dit dan ook niet leidt tot extra stikstof uitstoot.⁷

2.3 Effecten van de omluchting op het grondwaterregime

De hydrologische modelstudie (bijlage 3) is gedegen uitgevoerd en geeft een goed beeld van de effecten van het plan op de geohydrologie. Wel valt op dat er in het gebied weinig grondwaterstanden zijn gemeten (zie afbeelding 2.12 van het MER), waardoor de betrouwbaarheid van het model niet overal in het invloedgebied van het plan goed in beeld kan worden gebracht. Het was beter geweest om eerder te starten met het monitoren van grondwaterstanden op plekken waar nu geen waarnemingen voorhanden zijn.

Dit is met name van belang omdat de geohydrologische effecten tijdens de uitvoeringsfase niet zijn berekend met het grondwatermodel. Hierdoor zijn de effecten op het grondwaterregime van de omluchting (7 hectare groot, 18 meter diep en gelegen ten noorden van de hoofdwinnplas) niet gekwantificeerd.

⁴ Pagina 15 van het Stikstofrapport.

⁵ Bijvoorbeeld past ook de aanleg van de buitendijkse geul niet binnen de interne saldering.

⁶ Pagina 15 van het MER.

⁷ Gesprek tussen de Commissie, bevoegd gezag en initiatiefnemer op 8 september 2022.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de effecten op de grondwaterstanden van de omput tijdens de winfase (dus voordat deze is opgevuld met zand) met het grondwatermodel in beeld te brengen.

2.4 Overige opmerkingen

Natuur

Verstoring. Het MER stelt op pagina 17: *“Wat betreft de wandelroutes geldt dat deze niet door het Natura 2000-gebied Rijntakken lopen en dus geen directe effecten hebben op de instandhoudingsdoelen van habitattypen/soorten en (niet-)broedvogels”*. Het gebied wordt ontwikkeld om bij te dragen aan de realisatie van kernopgaven vanuit Natura 2000. Het gaat daarbij onder andere om kritische en verstoringgevoelige moerasvogels. Ook wanneer deze buiten de feitelijke begrenzing van het Natura 2000-gebied voorkomen kan verstoring (zoals door recreatie) daarom gevolgen hebben voor de realisatie van de Natura 2000- instandhoudingsdoelen. Daarnaast kan recreatie buiten het Natura 2000-gebied door de externe werking daarvan ook verstoring opleveren van dieren die in het aangrenzende Natura 2000-gebied voorkomen. De Commissie beveelt aan te onderzoeken of hiervoor ook mitigerende maatregelen mogelijk zijn.

Versterking. Op pagina 98 van het MER staat: *“Daarnaast ontstaat er meer ruimte voor een versterking van de krabbenscheervegetaties en de hieraan verbonden soort zwarte stern”*. Het MER motiveert niet waarop deze verwachting is gebaseerd. Mede gezien de zeer kritische standplaatseisen is het daarom onzeker of er krabbenscheervegetaties gaan ontstaan met broedbiotoop voor de zwarte stern.

Vergunningplicht. Op pagina 43 stelt het MER dat er geen significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden optreden en er dus geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is. In de ogen van de Commissie is dit geen juiste conclusie. Op voorhand was niet uit te sluiten dat er significante effecten zouden optreden. De ligging naast Natura 2000-gebied maakte het noodzakelijk de effecten uitgebreid in het MER te beschrijven. Daarmee heeft het de aard van een Passende beoordeling, en in dat geval is altijd een natuurvergunning nodig. Het MER concludeert dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast. Daarmee wordt voldaan aan de voorwaarde om deze natuurvergunning te verkrijgen.

Geohydrologie

Het MER stelt op pagina 15: *“Het verhogen van het streefwaterpeil leidt tot een toename van risico's op wateroverlast voor de landbouw en bebouwing”*. Dit maakt mogelijk mitigerende maatregelen nodig. Deze komen echter niet terug in de sectie “Mitigerende maatregelen” op pagina 23 en 24 van het MER. Ook in het monitoringsplan⁸ zijn geen metingen van de grondwaterstanden voorzien.

De Commissie beveelt daarom aan het monitoringplan uit te breiden en extra grondwaterstandsbuizen in de buurt van de bebouwing aan de Kapitteldijk en Erlecomse weg te plaatsen. Op deze locaties moet de grondwaterstand periodiek gemeten worden. Metingen

---

⁸ Pagina 24 van het MER.

dienen ruim voor de start van de uitvoering van het plan beginnen om zo de nulsituatie goed in beeld te krijgen.

Geluid

De geluidberekeningen zijn op een goede manier uitgevoerd. Tabel 8 van het MER geeft een overzicht van de berekende maximale niveaus. Er is geen overzicht van de berekende langdurige niveaus. De Commissie heeft op onderdelen de volgende opmerkingen over de interpretatie van de rekenresultaten:

- Voor de woning aan de Erlecomsedam 114 is een maximaal niveau van 52 dB(A) berekend. Dat is lager dan het gemiddelde geluidsniveau⁹. Het MER verklaart niet hoe het maximaal niveau onder het gemiddelde kan liggen.
- Het MER geeft aan dat bij de woningen aan de Erlecomsedam 114, de Erlecomseweg 80 en de Polder 8 een grenswaarde van 55 dB(A) geldt omdat dit op grond van het bestemmingsplan bedrijfswoningen zijn. De vraag is of deze conclusie terecht is voor solitaire woningen in het buitengebied.
- Figuur 7 uit het geluidrapport¹⁰ geeft een overzicht van de plaatsen waar de geluidbelasting toeneemt en waar niet. Bij de woning aan de Erlecomsedam 114 wordt aangegeven dat er geen toename is. Er wordt echter een gemiddeld geluidniveau vanwege het plan van 53 dB(A) berekend. De Commissie merkt op dat, ook al gaat het hier om een bedrijfswoning en is het geluidniveau lager dan 55 dB(A), er wel degelijk een toename is.

De Commissie beveelt aan om bij de vergunningverlening rekening te houden met de feitelijke cijfers.¹¹

---

⁹ Zie pagina 74 van het geluidrapport.

¹⁰ Opgenomen in de tabel in paragraaf 11.4 van de hoofdtekst van het MER.

¹¹ Deze zitten soms achteraf in de bijlagen en zijn er lastig uit te halen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

drs. Tjeerd Gorter (secretaris)
drs. Reinoud Kleijberg
drs. Marinus Kooiman
dr. Vincent Post
Marja van der Tas (voorzitter)
drs. Frank Wijnants

Besluiten waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Ontgrondingsvergunning en wijziging van bestemmingsplan.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit "De ontginning dan wel wijziging of uitbreiding van de ontginning van steengroeven of dagbouw mijnen, met inbegrip van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem" (categorie 16.1 van onderdeel C van de bijlage van het Besluit m.e.r.). Daarom is een gecombineerd plan- en project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluiten

Gedeputeerde Staten van Gelderland (ontgrondingsvergunning) en de gemeenteraad van Berg en Dal (bestemmingsplanwijziging).

Initiatiefnemer besluiten

Het college van B&W van Berg en Dal (bestemmingsplanwijziging) en K3Delta in samenwerking met Stichting Ark Natuurontwikkeling (ontgrondingsvergunning).

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3608](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

